



АЗЕРБАЙДЖАН ЯЗЫЧЫЛАР ИТТИФАТЫНЫН ВӘ  
АЗЕРБАЙДЖАН ССР МӘДӘНИЙӘТ НАЗИРЛИЖИНИН ОРГАНЫ

ОРГАН СОЮЗА ПИСАТЕЛЕЙ АЗЕРБАЙДЖАНА  
И МИНИСТЕРСТВА КУЛЬТУРЫ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

1934-чү ил январын 1-дән чыгыр

ЧУМӨ,  
18  
АПРЕЛ  
№ 16 (2203)

1986

# ӘДӘБИЈАТ ВӘ ИНЧӘСӘНӘТ

## ФИРИДУН РӘНИМ

### ФУЗУЛИ ҺЕЈКӘЛИ

Дүзү, башгасыны дејә билмәрәм,  
Бу һејкәл өнүндә лал олурам мән.  
Нәдәнсә үстүмү алыр кәдәр, гәм,  
Фәрјад думанында боғулурам мән.

Өтән әсрләрә сәс салан кәсин,  
Бәс нијә тәлеји ғарышығ олуб!  
Мәзары гүрбәтдә төк гәлан кәсин,  
Һејкәли Бақыја јарашығ олуб.

Гранит даш үстдән бахыб күтләјә,  
О һәји дүшүнүр, о һәји аныр!  
Сәламы рүшвәтсиз алмырлар дејә,  
Сәләм вермәјәми јохса ғысганыр!

Һәјәтдә чәкдији дәррдән, әзәбдән,  
Ачылмыр әбәди гашгабағы да.  
Елө ғырышыб ки, үзү гәзәбдән  
Көзүндән од јағыр гәча чағында.

Мәчнүнун фәрјәды, Лејлинин аһы,  
Онун дөвранынын кәчлији имиш.

Бир шаир өмрүнүн нурлу сабаһы,  
Мин нәдән өмрүнүн һечлији имиш.

Архада гојса да нечә јүз или,  
Бу доғма обада, елдәдир јенә.  
Замандан-замана кәлән Фузули,  
Замандан-замана јол кедир јенә.

### ДӘМИР ХАЧ

*Һитлер мүнүм шәһәрләримизә  
биринчи кирәчәк әскәри һиссә-  
ләрә «Дәмир хач» вә'д етмишди.  
Мүәллиф*

Бу нәдир, көзләрдән һәрис еһтирас,  
Үзләрдән мин хәбис арзу охунур.  
Фашист, ајағыны јерә аста бас,  
Мүгәддәс торпаға нәмәрд тохунур.

Истәјир зәһмәтсиз бир кәлир тапа,  
Истәји нәслинә дағ олур, фәғәт.  
Чалышыр ән јағлы тикәни гәпа,  
Өзү тикә-тикә дағылыр фәғәт.

Өзкә торпағыны бөлән әскәрин,  
Бәдәни белүнүр јад вәры үстә.

Дәмир хач алмаға кәлән әскәрин,  
Тахта хач гојулар мәзары үстә.

Зәиф олса белә бахылан дүшмән,  
Дөјүшдә күчләнир, бу, һәгигәтдир.  
Ордусу фәтәһлик ешгинә дүшән  
Өлкәнин һисмәти мәғлубијәтдир.

Бахыр һејран-һејран бу кәнишлијә,  
Аңчағ гәбир олур кәнишлик она.  
Гүдрәти бир әз да чохалсын дејә,  
Һәсрәтлә көз дикир Одлар јурдуна.

Әзәлдән тарихин бир гајдасы вар,  
Нәмәрд истәкләрә вермәјир гәнад.  
Елинә, јурдуна садиг оланлар,  
Дар күндә халғына өдир истинад.

Заманын һикмәти дәриндән дәрин,  
Гојмәз диш ғычана јад вәры үстә.  
«Дәмир хач» алмаға кәлән әскәрин,  
Тахта хач гојулар мәзары үстә.

### ОГУЛЛАР ШӘҺӘРӘ КЕДӘЛИ

Узағ мәчһуллаға узанар әли,  
Әввәлки сәс-күјү һаны кәндләрин!

Оғулар шәһәрә кәчүб кедәли  
Көзләри јол чәкир ана кәндләрин.

Оғулар шәһәрдән гајыдан дејил,  
Јајындан чыхан ох мери дөнәрми!  
Һава исти кечди тәрсликдән бу ил,  
Истидә шәһәрдә галмағ һүнәрми!

Гара киласлары сығырчын јејир,  
Сары от гохусу бүрүјүб бағы.  
Оғулар шәһәрдә мејвә истәјир,  
Бурда да мејвәләр чүрүјүр ахы.

Ону ким дәрәчәк! Табсыз аналар,  
Атанын гајғысы чох олачағдыр.  
Гурујүб јејилмәз олуб киләнар,  
Алма да, армуд да гах олачағдыр.

Фәғәт шәһәрләрдә су нөвбәсинә  
Дуран оғулларын сајы чохалыр.  
Оғланлар кирдикчә севки бәһсинә  
Шәһәрли ғызларын пајы чохалыр.

Јенә мүркү вурур тахыл зәмисин,  
Бугда вағаллајыб бичән ахтарыр.  
«Шәһәрли» оғланын кәндли әмисин  
Булағын сүјүнү ичән ахтарыр.